

Управління культури обласної державної адміністрації
Обласна бібліотека для юнацтва ім. Б. Лавреньова

Відділ довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування

ВИХОВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Рекомендаційний бібліографічний покажчик

Херсон, 2012

УДК 016:37.013
ББК 91.9:74+74.200я1

Виховання в освітньому просторі: реком. бібліогр. покажч. / уклад. Михайлова А. С. ; Обл. б-ка для юнацтва ім. Б. Лавреньова. – Херсон : [Б. в.], 2012. – 26 с.

Рекомендаційний бібліографічний покажчик «Виховання в освітньому просторі» знайомить з актуальними проблемами виховної роботи з молоддю, що знайшли відображення на сторінках періодичних видань.

Література згрупована в тематичних розділах за основними напрямками виховання, визначених «Концепцією виховання дітей та молоді у національній системі освіти». Покажчик містить авторські програми виховання, методичні рекомендації класним керівникам щодо організації виховної роботи з учнівськими колективами та співпраці з батьками, керівні матеріали, зарубіжний досвід. Пропонуються також публікації, присвячені формуванню культури читання, соціалізації та розвитку лідерських якостей підростаючого покоління, туристсько-краєзнавчій роботі з молоддю, а також просвітницькій роботі з питань європейської інтеграції. Окремий розділ висвітлює питання безпеки дітей в Інтернеті та проблему віртуальної залежності.

Видання адресоване класним керівникам, вихователям, викладачам, бібліотекарям, працівникам позашкільних закладів.

До випуску увійшли матеріали з періодичних видань, отриманих бібліотекою у 2012 році.

Укладач: Михайлова А. С.
Комп'ютерний набір: Михайлова А. С.
Редактор: Коваль С. Д.
Відповідальна за випуск: Ігнатова Т. Ф.

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

1. **Абрамова, В. Г.** Використання проектної технології як засобу формування особистісного розвитку учня в класному колективі : [робота класного керівника] / В. Г. Абрамова // Виховна робота в школі. – 2012. – № 1. – С. 27-35. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Використання інтерактивних технологій у виховній діяльності.
2. **Авдєєва, С. В.** Виховна система школи творчого зростання особистості / С. В. Авдєєва // Виховна робота в школі. – 2012. – № 8. – С. 20-34. - (Видавнича група «Основа»).
3. **Бабюк, Г. Ф.** Індивідуальний підхід до учнів у виховній роботі / Г. Ф. Бабюк // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 9. – С. 17-19. - (Видавнича група «Основа»).
4. **Беліцька, І. А.** Пошукова діяльність щодо впровадження компетентісно орієнтованого підходу в навчально-виховний процес / І. А. Беліцька // Завучу. Усе для роботи. – 2012. – № 1-2. – С. 18-26. - (Видавнича група «Основа»).
5. **Бех, І.** Педагогіка успіху: виховні втрати та їх подолання : [на допомогу класному керівникові] / І. Бех // Позакласний час. – 2012. – № 4. – С. 6-10. – В змісті також: Хто я? Який я? Практичні матеріали до виховних справ (бесіди для учнів 5-х кл.); Інноваційні підходи до системи виховання; Рекомендації щодо проведення батьківських зборів.
6. **Білоног, А.** Стежинки, що ведуть до класу-родини : [співпраця школи і родини у справі виховання] / А. Білоног // Українська мова і література в школі. – 2012. – № 1. – С. 47-50.
7. **Василенко, Н. В.** Логіка у навчанні та вихованні / Н. В. Василенко // Управління школою. – 2012. – № 10-12. – С. 53-68. - (Видавнича група «Основа»).
8. **Голобородова, М.** Організація виховної роботи в загальноосвітніх і позашкільних закладах освіти Нижньосірогозького району Херсонської області / М. Голобородова // Виховна робота в школі. – 2012. – № 11. – С. 2-12. - (Видавнича група «Основа»). - В змісті: Педагогіка ціннісних орієнтацій; Ціннісне ставлення особистості до себе; Ціннісне ставлення до людей, праці, природи, культури, мистецтва, суспільства та держав; Учнівське самоврядування; Обдаровані діти; Робота з батькам; Позашкільна освіта та виховання.
9. **Голод, І. В.** Привабливість і магнетизм музеїв : [виховання обдарованої особистості засобами музейної педагогіки, естетичне виховання] / І. В. Голод // Артклас. – 2012. – № 2. – С. 66-69.
10. **Даниленко, В.** Котилася торба з великого горба : [народні ігри як засіб виховання і навчання дітей] / В. Даниленко // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 3. – С. 41-42.
11. **Данилюк, С. А.** Самопідготовка в ГПД як важливий чинник організації навчального процесу початкової школи / С. А. Данилюк // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2012. – № 12. – С. 2-29. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Ніколаєва Н. І. План навчально-виховної діяльності груп продовженого дня на II семестр.
12. **Діяльність соціального педагога в закладі освіти** // Соціальний педагог. – 2012. – № 8. – Спецвип. - («Шкільний світ»).
13. **Дрожжина, Т. В.** Освіта як віддзеркалення гендерної картини світу : [гендерна педагогіка] / Т. В. Дрожжина // Завучу. Усе для роботи. – 2012. – № 21-22. – С. 7-9. - (Видавнича група «Основа»).
14. **Іванова, Н. І.** Виховні заходи з використанням інтерактивних технологій навчання : [сценарії заходів для початкової школи] / Н. І. Іванова // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 27. – С. 30-38. - (Видавнича група «Основа»).
15. **Калошин, В. Ф.** Педагогічні розсипи Симона Соловейчика : [радянського педагога] / В. Ф. Калошин // Виховна робота в школі. – 2012. – № 1. – С. 2-24. – (Видавнича група «Основа»). - Зміст: Творчий шлях С. Соловейчика; Виховні постулати С. Соловейчика.
16. **Маланчук, О. М.** Співпраця класного керівника з батьками: формуємо ключові компетенції дитини разом / О. М. Маланчук // Обдарована дитина. – 2012. – № 2. – С. 16-24.
17. **Мельник, С. В.** Шкільний педагог як суб'єкт виховання / С. В. Мельник // Позакласний час. – 2012. – № 7-8. – С. 53-55. – В змісті також: Пріоритетні напрями роботи класного керівника.
18. **Міжнародна конференція з музейної педагогіки "Дитяча творчість у музеї"** // Артклас. – 2012. – № 2. – С. 56-85.
19. **Некрасова-Коротєєва, О. Л.** Сучасні фактори культури та їх вплив на дитячу творчість / О. Л. Некрасова-Коротєєва // Артклас. – 2012. – № 2. – С. 58-65.
20. **Ніколенко, І. О.** Профілактична робота з дітьми та підлітками "групи ризику" : ["важкі діти"] / І. О. Ніколенко // Шкільному психологу. – 2012. – № 2. – С. 27-30. – («Видавнича група «Основа»).

21. **Перенчук, Л.** Методичні рекомендації щодо планування виховної роботи класного керівника / Л. Перенчук // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 9. – С. 8-16. – (Видавнича група «Основа»).

22. **Перехейда, О. М.** Єдині педагогічні вимоги - важливий засіб підвищення ефективності навчання та виховання : [з досвіду роботи гімназії] / О. М. Перехейда // Управління школою. – 2012. – № 1-3. – С. 85-90. – (Видавнича група «Основа»).

23. **Планування виховного процесу** : [методичний банк] // Позакласний час. – 2012. – № 17-18. – С. 41-60.

Зміст роботи, основні напрями діяльності та виховний план класного керівника; Річний план виховної роботи; План роботи щодо профілактики правопорушень; Правила внутрішнього розпорядку для працівників ЗНЗ та учнів.

24. **Полешко, Р. А.** Соціально-педагогічний проект "Гуманізація та демократизація процесу виховання в сім'ї та ліцеї" / Р. А. Полешко // Виховна робота в школі. – 2012. – № 3. – С. 9-16. – (Видавнича група «Основа»).

25. **Поступльська, Н. Ф.** Родинне і суспільне виховання на національних засадах : [добірка заходів для початкової школи] / Н. Ф. Поступльська // Позакласний час. – 2012. – № 15-16. – С. 11-22.

26. **Процько, Т. М.** Управління виховним процесом у навчальному закладі - запорука ефективності роботи педагога : [досвід роботи ліцею] / Т. М. Процько // Обдарована дитина. – 2012. – № 2. – С. 7-15. – В змісті також: Проектно-цільові програми виховання.

27. **Родинний клуб "Школяр"** : Орієнтоване планування батьківських зборів : [1 - 4 кл.] // Розкажіть онуку. – 2012. – № 17-18. – С. 33-37.

28. **Романко, І.** Комунікативна взаємодія вчителя й учнів як спосіб міжособистісних стосунків у навчально-виховному процесі : [діалогічна взаємодія] / І. Романко // Українська мова і література в школі. – 2012. – № 7. – С. 54-57.

29. **Сердюк, І. О.** Концептуальна модель виховної роботи "Я - людина, патріот, громадянин, гуманіст, сім'янин" / І. О. Сердюк // Виховна робота в школі. – 2012. – № 11. – С. 13-18. – (Видавнича група «Основа»).

30. **Сірант, Н. П.** Як батьківські збори перетворити на збори батьків / Н. П. Сірант // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 3. – С. 53-55. – (Видавнича група «Основа»).

31. **Скопенко, О. І.** Посередник між суспільством і дитиною : [класний керівник] / О. І. Скопенко // Позакласний час. – 2012. – № 1-2. – С. 7-18.

Індивідуальний підхід у вихованні (робота класного керівника). Програма розвитку здібностей до самопізнання і впевненості в собі. Основна тематика бесід з учнями.

32. **Солова, В. М.** Особистісно орієнтована класна година : [інноваційні виховні технології] / В. М. Солова // Позакласний час. – 2012. – № 9-10. – С. 31-33.

33. **Солова, В. М.** Технологія організації та проведення класних годин : [за матеріалами навч.-метод. посібника "Класний керівник: пошук інновацій"] / В. М. Солова // Позакласний час. – 2012. – № 11. – С. 32-33. – В змісті також: Мельник С. В. "Що таке "година спілкування з учнями" : пам'ятка.

34. **Ставецький, В.** Виховуємо по-сучасному, виховуємо по-українськи / В. Ставецький // Шкільний світ. – 2012. – № 18. – С. 6-9.

35. **Сухомлинський, В. О.** Як добитися, щоб слово вихователя доходило до серця вихованця? : уривки з книги "Сто порад вчителю" / В. О. Сухомлинський // Педагогічна майстерня. – 2012. – № 1. – С. 20-21. – (Видавнича група «Основа»).

36. **Ткаченко, В.** Духовні сили людини : Народознавчий напрямок у виховній роботі / В. Ткаченко // Шкільний світ. – 2012. – № 20. – С. 5-7.

37. **Ткачук, А. О.** Виховання компетентної особистості - завдання сучасної школи / А. О. Ткачук // Виховна робота в школі. – 2012. – № 8. – С. 2-4. – (Видавнича група «Основа»).

38. **Третякова, Л. В.** Авторитет педагога в становленні особистості учнів / Л. В. Третякова // Біологія. – 2012. – № 2. – С. 2-7. – (Видавнича група «Основа»).

39. **Трусова, Т. І.** Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес / Т. І. Трусова // Завучу. Усе для роботи. – 2012. – № 5-6. – Вкл. - С. 14-29. – (Видавнича група «Основа»).

40. **Тулупова, Т. В.** Навчання і виховання успіхом : семінар-практикум для вчителів / Т. В. Тулупова // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 32. – С. 2-10. – (Видавнича група «Основа»).

41. **Україна. М-во освіти і науки, молоді та спорту.** Положення про Всеукраїнський конкурс "Класний керівник року" : Наказ : [від 20.12.2011 р.] / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України // Позакласний час. – 2012. – № 4. – С. 2-4.

42. **Україна. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту.** Положення про класного керівника : Наказ : [від 06.09.2000 р.] / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України // Позакласний час. – 2012. – № 7-8. – С. 48-49.

43. **Хаталах, О. В.** Іготека вихователя ГПД : [дидактичні ігри] / О. В. Хаталах // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2012. – № 10. – С. 2-11. - (Видавнича група «Основа»). - Зміст: Ігри у приміщенні; Ігри на вулиці.

44. **Щорс, В.** Гуманізація та демократизація процесу виховання у сім'ї та ліцеї : Соціально-педагогічний проект / В. Щорс // Соціальний педагог. – 2012. – № 2. – С. 4-11. – («Шкільний світ»).

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ, ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ.

КРАЄЗНАВЧА РОБОТА

45. **Буланов, Ю.** Краєзнавчі ігри та вікторини : З досвіду роботи / Ю. Буланов // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2012. – № 20. – С. 20-22. – («Шкільний світ»).

46. **Громовенко, Н. О.** Я - громадянин : колективний проект : [заходи] / Н. О. Громовенко // Позакласний час. – 2012. – № 5-6. – С. 50-54.

47. **Гудкова, І. Я.** Я - патріот : Програма громадсько-патріотичного виховання школярів : [досвід роботи ЗОШ] / І. Гудкова // Шкільний світ. – 2012. – № 4. – С. 4-6.

48. **Денисенко, М. В.** Етнографія в системі профільного навчання : [з досвіду роботи] / М. В. Денисенко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2012. – № 8. – С. 5-7. – (Видавнича група «Основа»).

Етнографія у вивченні гуманітарних дисциплін. Пошуково-дослідницька діяльність школярів.

49. **Жадан, Н. М.** Виховуємо патріотів художнім словом : [патріотичне виховання засобами української літератури] / Н. М. Жадан // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2012. – № 15. – С. 2-5. - (Видавнича група «Основа»).

50. **Запарій, Н. Г.** З добрим серцем, зі щирою пам'яттю : [цикл бесід для молодших школярів про Велику Вітчизняну війну] / Н. Г. Запарій // Розкажіть онуку. – 2012. – № 7-8. – С. 91-96.

51. **Киян, Т.** Регіональне краєзнавство як засіб компаративістики : [літературне краєзнавство в школі (з досвіду роботи)] / Т. Киян // Всесвітня література в сучасній школі. – 2012. – № 3. – С. 15-17.

52. **Копилець, Є.** Гурток краєзнавства для підлітків : [орієнтована програма гуртка географічного краєзнавства на базі 6 класів ЗНЗ] / Є. Копилець // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2012. – № 8. – С. 17-18. – («Шкільний світ»).

Досвід роботи Полтавського обл. центру туризму і краєзнавства учнівської молоді.

53. **Кравченко, С. В.** Краєзнавча робота шкільної бібліотеки / С. В. Кравченко // Шкільний бібліотекар. – 2012. – № 4. – С. 2-8.

54. **Кучеренко, О. І.** Громадянське виховання учнів в умовах інноваційної школи / О. І. Кучеренко // Виховна робота в школі. – 2012. – № 1. – С. 41-43. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Позакласна діяльність як засіб виховання громадянськості учнів.

55. **Лазарович, Г. В.** Моє село - моя святиня : [учнівський проект] / Г. В. Лазарович // Позакласний час. – 2012. – № 7-8. – С. 33-37.

Дослідницька робота учнів.

56. **Махно, О. П.** До джерел громадянськості : [громадянське виховання учнів] / О. П. Махно // Виховна робота в школі. – 2012. – № 2. – С. 2-27. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Овсієнко С. М. Формування активної громадянської позиції особистості учня (програма); Аббас Н. О. Роль та місце громадянської освіти в демократичному вихованні підростаючого покоління.

57. **Моїсеєва, Т.** Якого громадянина готує школа? : Громадянська освіта в Україні існує лише на папері / Т. Моїсеєва // Урядовий кур'єр. – 2012. – 16 жовт. – С. 1, 3.

58. **Мохій, А. В.** Живи та міцній, наша юна державо : [сценарії заходів з циклу "З Україною в серці"] / А. В. Мохій // Позакласний час. – 2012. – № 11. – С. 16-26.

59. **Не вір очам своїм :** Як шкільні підручники відображають і формують національні почуття // Український тиждень. – 2012. – № 45. – С. 46-48.

60. **Реєнт, О.** Краєзнавство і освіта / О. Реєнт // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2012. – № 10-11. – С. 36-38. – («Шкільний світ»).

61. **"Рідний край"** : [про досвід гурткової роботи з краєзнавства] // Позакласний час. – 2012. – № 19-20. – С. 57-59.

62. **Розвиток особистості школяра в громадській організації** : [з досвіду організації громадської діяльності школярів (піонерської організації)] // Позакласний час. – 2012. – № 7-8. – С. 17-22.

63. **Свереда, Б. А.** Етнографічний музей "Світлиця" - духовний осередок гімназії : [з досвіду роботи шкільного краєзнавчого музею] / Б. А. Свереда // Обдарована дитина. – 2012. – № 1. – С. 23-26.

64. **Скільський, Д. М.** Вчення К. Д. Ушинського про народність виховання : [національно-патріотичне виховання, народна педагогіка] / Д. М. Скільський // Педагогіка та психологія. – 2012. – № 3. – С. 80-87.

65. **Тут живемо я і ти** : [сценарії заходів для молодших школярів до Дня Незалежності України] // Розкажіть онуку. – 2012. – № 11. – С. 3-16.

66. **Федченко, Л.** Літня навчальна практика з географії (краєзнавства) : методичні рекомендації. 6-7-й класи / Л. Федченко // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2012. – № 17. – С. 13-20. – («Шкільний світ»).

67. **Шембакова, О. М.** Методические рекомендации педагогам и родителям : [как пробудить в ребенке интерес к теме Великой Отечественной войны] / О. М. Шембакова // Школьная библиотека. – 2012. – № 2-3. – С. 126-127.

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ

68. **Бегеза, Л. Є.** Соціальна профілактика жорстокого поводження з дітьми / Л. Є. Бегеза // Позакласний час. – 2012. – № 15-16. – С. 77-81.

Становище дітей у світі та в Україні. Соціально-профілактична робота щодо жорстокого поводження з дітьми. Рекомендації вчителям щодо планування роботи з протидії жорстокого поводження. Організація просвітницької роботи з батьками.

69. **Вальчишена, С. Б.** Насильство як соціальна проблема : виступ на батьківських зборах / С. Б. Вальчишена // Шкільному психологу. – 2012. – № 9. – С. 35-38. – (Видавнича група «Основа»). - Див. також: "Класному керівнику. Усе для роботи (ВГ "Основа")", 2012, № 10, с. 20-23.

Фізичні, психологічні, сексуальні, економічні, медичні, сімейні насильства.

70. **Громадянські права - це важливо!** : [дидактичний матеріал, пропонується в рамках пілотного проекту ОБСЄ] // Позакласний час. – 2012. – № 9-10. – С. 38-40.

71. **Есипенко, Л. А.** Я - ребенок, я - личность : [подборка материалов для подготовки библиотечного мероприятия ко Дню защиты детей] / Л. А. Есипенко // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 9-10. – С. 113-117.

72. **Мельник, М. І.** Права та обов'язки дітей у сім'ї : Тренінг для учнів 4-го класу / М. І. Мельник // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 14-15. – С. 43-47.

73. **Лінська, М. В.** Особливості правового виховання молодших школярів в умовах ГПД / М. В. Лінська // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2012. – № 9. – С. 3-7. – (Видавнича група «Основа»).

74. **Наровлянський, О. Д.** До проблеми створення системи правової освіти : [в школах] / О. Д. Наровлянський // Історія та правознавство. – 2012. – № 4. – С. 2-4. - (Видавнича група «Основа»). – Поч. Продовж. в № 10, 16-18, 2012.

75. **Нечипуренко, О.** Міліція під кутом зору підлітка : [демонстрація правоохоронними органами профілактичних заходів, спрямованих на попередження злочинності серед неповнолітніх] / О. Нечипуренко // Новий день. – 2012. – 26 квіт. – С. 17.

76. **Олійник, А.** Херсонські вчителі долучаються до боротьби з бідністю : [на Херсонщині діють сім Центрів правової інформації та консультації] / А. Олійник // Вгору. – 2012. – 1 листоп. – С. 8.

77. **Правова свідомість дітей** : Розробки занять із використанням проблемно-пошукових технологій // Позакласний час. – 2012. – № 9-10. – С. 8-11. – В змісті також : Дуняшенко Н. В. Поважаймо права та закони (сценарій заходу).

78. **Правовий захист - кожній дитині** : практичний семінар для вчителів : [початкова школа] // Розкажіть онуку. – 2012. – № 1-2. – С. 7-18.

Організація роботи з правового виховання. Громадянське виховання.

79. **Скопенко, О. І.** Пам'ятка класного керівника з профілактики правопорушень учнів / О. І. Скопенко // Позакласний час. – 2012. – № 1-2. – С. 11-12. – В змісті також: Дитина та її права (бесіда за круглим столом для батьків).

80. **Цікаве дозвілля з гуртком "Правознайко"**: [програма гуртка для учнів 5-х класів. Конспекти занять] // Позакласний час. – 2012. – № 3. – С. 3-26.

МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

81. **Андрущенко, В.** Дотичність пріоритетів: духовна сутність освіти / В. Андрущенко // Освіта. – 2012. – 26 верес. - 3 жовт. – С. 6-7.

82. **Андрюшина, С. В.** Свет рождественской звезды : Православная книга для детей / С. В. Андрюшина // Мир библиографии. – 2011. – № 6. – С. 46-49.

83. **Бех, Д.** Ефект ціннісної цілісності у вихованні особистості : [педагогічна психологія] / Д. Бех // Позакласний час. – 2012. – № 21-22. – С. 70-77. – В змісті: Статусні відмінності вихованців як мотив опору особистісному вдосконаленню ; Почуття власної зверхності як спонука до образи іншого ; Моральна мужність у особистісному становленні вихованця ; Особистісні надбання вихованця як критерій його суспільної затребуваності ; Позиції "Я - сильний", "Я - слабкий" у поведінці вихованця ; Міжособистісне примирення ; Духовний помисел у саморозвитку вихованця.

84. **Бех, І.** Орієнтована концепція толерантності : [виховання толерантності, розробки занять (вправ)] / І. Бех // Позакласний час. – 2012. – № 4. – С. 11-20.

85. **Бех, І. Д.** Лабіринти духовного розвитку особистості : [за навчальним посібником "Психологічні джерела виховної майстерності"] / І. Д. Бех // Позакласний час. – 2012. – № 11. – С. 28-31.

86. **Бех, І. Д.** Почуття гідності в духовному розвитку особистості / І. Д. Бех // Позакласний час. – 2012. – № 9-10. – С. 26-30.

Гідність як ставлення до себе; Честь у структурі почуття гідності; Культура гідності як мета особистості; Гідність як основа духовної свободи особистості.

87. **Боковець, І. І.** Молодь - за толерантність : виховний захід, 10-11 кл. / І. І. Боковець // Виховна робота в школі. – 2012. – № 10. – С. 27-29. – (Видавнича група «Основа»). – Див. також: «Позакласний час», 2012, № 19-20.

88. **Верещак, Є. П.** Когнітивно-духовний потенціал людини в сумлінні школярів : [духовний розвиток, християнське виховання] / Є. П. Верещак // Педагогіка та психологія. – 2012. – № 1. – С. 77-81.

89. **Воложанина, Т. В.** "Святая наука расслышать друг друга" : О воспитании толерантной личности : [рек. список литературы (российские издания)] / Т. В. Воложанина // Мир библиографии. – 2012. – № 5. – С. 13-18.

90. **Гарбера, Н. Ф.** Українська народна педагогіка про шляхи та засоби попередження інфантильності й аморальності дітей / Н. Ф. Гарбера // Виховна робота в школі. – 2012. – № 8. – С. 13-19. – (Видавнича група «Основа»).

Роль сім'ї у вихованні дітей. Сімейні традиції як спосіб життя людей. Духовна єдність поколінь. Праця - основа народної педагогіки.

91. **Гетьман, С. С.** Соціокультурні компетентності школяра : [виховання толерантності] / С. С. Гетьман // Позакласний час. – 2012. – № 21-22. – С. 19-24.

92. **Горбик, Н. Ф.** Відверта розмова про ввічливі слова та вчинки : виховна година : [сценарій] / Н. Ф. Горбик // Позакласний час. – 2012. – № 5-6. – С. 59-60.

93. **Зінов'єва, О. О.** Людяність перш за все : психологічна година : [тренінг для учнів] / О. О. Зінов'єва // Шкільному психологу. – 2012. – № 9. – С. 27-32. – (Видавнича група «Основа»).

94. **Іванишина, Є. В.** Абетка етикету : [для початкових класів] / Є. В. Іванишина // Розкажіть онуку. – 2013. – № 1-2. – С. 85-88.

95. **Карпенко, Г. В.** Морально-етична позиція старших підлітків як вияв оцінно-ціннісного ставлення до себе / Г. В. Карпенко // Виховна робота в школі. – 2012. – № 8. – С. 5-7. - (Видавнича група «Основа»).

96. **Карпенко, Г. В.** Випуск шкільної газети як засіб формування морально-етичної позиції старших підлітків / Г. В. Карпенко // Виховна робота в школі. – 2012. – № 7. – С. 2-5. - (Видавнича група «Основа»).

97. **Мельник, О. М.** Роль учителя у формуванні позитивних якостей особистості : практичне заняття для вчителів : [тренінг] / О. М. Мельник // Шкільному психологу. – 2012. – № 2. – С. 33-36. – (Видавнича група «Основа»).

98. **Михайленко, В.** Пам'ятай, що ти людина! : класна година : [сценарії з етики та морального виховання] / В. Михайленко // Шкільний світ. – 2011. – № 42. – Вкл. – В змісті також: Хай людина добро приносить: сценарій.

99. **Овчарова, О. М.** Досвід піонерської та комсомольської організацій у моральному вихованні учнівської молоді другої половини ХХ століття / О. М. Овчарова // Виховна робота в школі. – 2012. – № 10. – С. 2-8. - (Видавнича група «Основа»).

100. **Потоцька, Ю. В.** Цикл занять "Впровадження гендерної політики через формування почуття гендерної рівності у дітей молодшого шкільного віку" / Ю. В. Потоцька // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 35-36. – С. 25-35. - (Видавнича група «Основа»).

101. **Правила релігійного етикету** // Позакласний час. – 2012. – № 5-6. – С. 23-25. – В змісті: Як поводитися у церкві; Як поводитися в мечеті; Як поводитися в синагозі; Як поводитися в буддистському храмі.

102. **Редька, Л. П.** Формування навичок культури поведінки та засад здорового способу життя : [з досвіду роботи] / Л. П. Редька // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 10. – С. 2-9. - (Видавнича група «Основа»).

103. **Рибачок, С.** Як оцінити свої вчинки : етичний практикум : [християнська етика] / С. Рибачок // Шкільний світ. – 2011. – № 46. – Вкл. - С. 6-7.

104. **Рига, В.** Історія створення етикету. Моральні норми в звичаях, обрядах та традиціях народів світу. Значення правил моральної культури в житті людини : [сценарій заняття-тренінгу для учнів 10-11 кл.] / В. Рига // Шкільний світ. – 2012. – № 1. – С. 13-17. – В змісті також: Критерії моральної поведінки. Золоте правило моралі. Загальні правила етики (сценарій заняття-тренінгу); Ідеал як образ моральної досконалості. Проблема ідолів і кумирів. Авторитет і честь колективу. Лідер та його оточення (тренінг).

105. **Рига, В.** Культура міжособистісних взаємин (10-11 клас) : програма спецкурсу / В. Рига // Шкільний світ. – 2012. – № 1. – Спецвип. – В змісті: Календарно-тематичне планування; Розробки (сценарії) занять-тренінгів.

Метою курсу є етичне та естетичне виховання, формування високої гуманістичної культури особистості, здатної володіти культурою міжособистісних взаємин, розвиток комунікативної компетентності та професійно значущих якостей - емоційної стійкості, впевненості в собі, навичок до нових умов діяльності.

106. **Романів, О. В.** "Конфлікти в нашому житті" : Проект : [виховна робота] / О. В. Романів // Позакласний час. – 2012. – № 19-20. – С. 21-30.

Типи конфліктних особистостей та осіб. Стилі поведінки в конфліктних ситуаціях. Опитувальник для вчителів та підлітків.

107. **Солова, В. М.** Формування ціннісних орієнтирів школяра / В. М. Солова // Позакласний час. – 2012. – № 11. – С. 34-37. – Зміст : Щастя - творити добро (тренінг) ; Права, свободи, обов'язки громадян України (бесіда).

108. **Солова, В. М.** Практичні матеріали до виховних справ у 9 класі / В. М. Солова // Позакласний час. – 2012. – № 21-22. – С. 82-86. - Зміст: Спокуси і помилки людини (бесіда); Толерантність в нашому житті (психологічний практикум); Цікаві думки визначних людей про толерантність.

109. **Терновий, І.** У житті, як на довгій ниві... : Уроки етики : [релігія, віра] / І. Терновий // Шкільний світ. – 2012. – № 31. – Спецвип.

110. **Трибуна вчителя** : [конспекти уроків та сценарії позакласних заходів з художньої культури, музики та етики] // Все для вчителя. – 2012. – № 19-20. – Спецвип.

111. **Хромець, В.** Школа при церкві? : [матеріали круглого столу на тему: "Питання надання релігійним організаціям права на заснування загальноосвітніх навчальних закладів"] / В. Хромець // Освіта. – 2012. – 22-29 лют. – С. 8.

112. **Шуляк, Н. Є.** Формування у старшокласників ціннісного ставлення до людини як умова морально-духовного становлення особистості / Н. Є. Шуляк // Виховна робота в школі. – 2012. – № 9. – С. 9-14. – (Видавнича група «Основа»).

113. **Юницька, В. М.** Біблійна історія та християнська етика. 5 клас : [конспекти уроків] / В. М. Юницька // Педагогічна майстерня. – 2012. – № 2. – Вкл. – (Видавнича група «Основа»).

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

114. **Бакирова, А.** Чтoб слушателем быть, так надoбно уменье... : развитие музыкального восприятия в начальной школе / А. Бакирова // Искусство. – 2012. – № 3. – С. 52-54.

115. **Біла, І. М.** Краса є істина, а істина - краса: особливості естетичного виховання у Японії / І. М. Біла // Обдарована дитина. – 2012. – № 2. – С. 45-49.

116. **Великолуцька, О. Д.** Нетрадиційні методики зображувальної діяльності : майстер-клас для батьків : [малювання] / О. Д. Великолуцька // Обдарована дитина. – 2012. – № 5. – С. 48-53.

117. **Гороховська, Н.** Формування вокально-хорових навичок в учнів початкових класів / Н. Гороховська // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 2. – С. 51-53. – В змісті також: Вокально-хорова робота у 2-му класі.

118. **Гусленко, І.** Критерії та показники естетичної вихованості студентів гуманітарних спеціальностей / І. Гусленко // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 4. – С. 16-19.

119. **Духовно-мистецька студія "Гармонія"** : [з досвіду роботи ЗОШ] // Позакласний час. – 2012. – № 19-20. – С. 9-20.

Програма гуртка. Календарно-тематичне планування. Заняття духовно-мистецької студії.

120. **Колотило, О.** Вправи для розвитку асоціативності художньо-образного мислення молодших школярів / О. Колотило // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 4. – С. 43-46.

121. **Комаровська, О.** Розвиваємо імпровізаційність - плекаємо творчу особистість : [з педагогічного досвіду викладачів колективу танцю модерн] / О. Комаровська // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 2. – С. 56-58.

122. **Копцева, Т.** Пересувна виставка дитячого малюнка - соціально значущий художньо-педагогічний проект : [історичний досвід проведення пересувних виставок дитячого малюнка дошкільних та шкільних освітніх установ] / Т. Копцева // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 2. – С. 22-26. – В змісті також: Рагозіна В. Художні техніки в естетичному розвитку дошкільників (малювання пальчиками).

123. **Літвінова, О.** Система музичного виховання молодших школярів : Методичні нотатки / О. Літвінова // Шкільний світ. – 2012. – № 19. – Вкл. - С. 5-9. – Див. також: «Мистецтво в школі (ВГ «Основа»), 2012, № 6, Вкл.

124. **Лобова, О.** Музична культура школяра: варіативність змісту і структури / О. Лобова // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 4. – С. 20-24.

125. **Маротчак, Р. М.** Малювання зимових дерев у різні техніки : заняття за інтересами : [для початкової школи] / Р. М. Маротчак // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2012. – № 11. – С. 2-6. – (Видавнича група «Основа»).

126. **Некрасова, Л.** Театр і сучасний школяр : [виховання театральної культури школярів] / Л. Некрасова // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 1. – С. 21-24.

127. **Осадчук, Л.** Впровадження мистецтва орігамі в освіту: можливості та перспективи / Л. Осадчук // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 1. – С. 59-61.

128. **Пилипчак, М.** Граємося разом / М. Пилипчак // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 1. – С. 49-53.

Особливості методики роботи з дитячим фольклорним колективом на прикладі фольклорного ансамблю "Цвітень" при Національному заслуженому академічному українському хорі ім. Г. Верьовки. Досвід музичного навчання дітей. Дитячий фольклор.

129. **Рагозіна, В.** Неформальна мистецька освіта в недільних школах України : [при храмах у гуртках мистецького напрямку] / В. Рагозіна // Мистецтво та освіта. – 2012. – № 4. – С. 37-42. – В змісті також: Заняття в недільній школі (досвід роботи недільної школи "Благовіст"). Естетичне виховання у процесі роботи навчальних курсів і гуртків. Розробки практичних занять.

130. **Савченко, А. Г.** Розвиток творчої особистості молодшого школяра в умовах ГПД через мистецтво лялькового театру / А. Г. Савченко // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2012. – № 6. – С. 20-42. – (Видавнича група «Основа»). – В змісті також: Сценарії лялькових вистав.

131. **Трибуна вчителя** : [конспекти уроків та сценарії позакласних заходів з художньої культури, музики та етики] // Все для вчителя. – 2012. – № 19-20. – Спецвип.

132. **Шипелюк, Л.** На свято та будень : Мистецтво добре одягатися. Стилі одягу / Л. Шипелюк // Позакласний час. – 2012. – № 5-6. – С. 55-58.

133. **Шипелюк, Л. М.** Проект "Театралізована діяльність вихованців - сходінка до розвитку особистості" : [орієнтований план реалізації проекту впродовж навчального року] / Л. М. Шипелюк // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 10. – С. 10-11. – (Видавнича група «Основа»).

134. **Шипелюк, Л. М.** Театралізована діяльність вихованців - сходінка до розвитку творчості та індивідуальності (9-11 кл.) / Л. М. Шипелюк // Виховна робота в школі. – 2012. – № 9. – С. 28-30. – (Видавнича група «Основа»).

135. **Щетиніна, Л.** Ви побачите життя у нових тонах і фарбах : Духовно-моральний розвиток учнів у процесі хорового співу / Л. Щетиніна // Шкільний світ. – 2012. – № 11. – Вкл. - С. 1-5.

ТРУДОВЕ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ВИХОВАННЯ. ПРОФОРІЄНТАЦІЯ

136. Біла, І. М. Особливості трудового виховання у Японії / І. М. Біла // Обдарована дитина. – 2012. – № 3. – С. 39-43. – Продовж. теми див. в № 4, 2012, С. 43-51.

137. Борордай, Т. Кишенькові гроші для підлітків. Матеріали до проведення дебатів : [матеріал до уроку (текст - англ. мовою)] / Т. Борордай // Англійська мова та література. – 2012. – № 26. – С. 19-23. – (Видавнича група «Основа»).

138. Варецька, О. В. Тренінг як форма підготовки вчителів початкових класів до духовно-економічного виховання молодших школярів / О. В. Варецька // Економіка в школах України. – 2012. – № 8. – С. 6-11. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Варецька О. В. Духовно-економічне виховання школярів шляхом викладання предмета "Початки економіки".

139. Голосова, Т. С. Модель профорієнтаційної роботи : Психологічні аспекти / Т. С. Голосова // Шкільному психологу. – 2012. – № 2. – С. 4-23. – (Видавнича група «Основа»).

140. Іванова, О. А. Соціально-освітній проект "Школа підприємництва" : Методи активізації пізнавальної діяльності учнів / О. А. Іванова // Економіка в школах України. – 2012. – № 8. – С. 19-23. – (Видавнича група «Основа»).

141. Калінська, А. В. Змістовна структура готовності старшокласників до професійного вибору в галузі економіки та підприємництва / А. В. Калінська // Педагогіка та психологія. – 2011. – № 4. – С. 20-28.

142. Кравченко, Т. В. Формування образу професійного майбутнього старшокласників у взаємодії сім'ї та школи / Т. В. Кравченко // Педагогіка та психологія. – 2012. – № 3. – С. 5-10.

143. Мойсієнко, К. М. Методичні рекомендації для координації профорієнтаційної роботи соціального педагога ЗНЗ / К. М. Мойсієнко // Шкільному психологу. – 2012. – № 3. – Вкл. - (Видавнича група «Основа»).

144. Ситнікова, Г. А. Обираємо професію - обираємо долю : [сценарій профорієнтаційного вечора] / Г. А. Ситнікова // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 10. – С. 51-54. – (Видавнича група «Основа»).

145. Ставецький, В. Юрист - усе ще престижно, а вчитель - ні : Формування свідомого підходу до вибору професії / В. Ставецький // Шкільний світ. – 2012. – № 3. – С. 4-5.

146. Стригун, Н. Цілючі корови і лікувальна городина : [на Черкащині дітей з вадами розумового розвитку лікують... сільськогосподарською працею] / Н. Стригун // Освіта України. – 2012. – 6 лют. – С. 11.

Про досвід ЗОШ-інтернату.

147. Шарун, Б. С. Особливості проведення профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю / Б. С. Шарун // Трудове навчання в школі. – 2012. – № 21. – С. 2-5. – (Видавнича група «Основа»).

148. Янова, В. М. Стиль керівництва на прикладах героїв улюблених мультфільмів : [економічне виховання] / В. М. Янова // Економіка в школах України. – 2012. – № 9. – С. 16-18. – (Видавнича група «Основа»).

ФІЗИЧНЕ ТА СТАТЄВЕ ВИХОВАННЯ

149. Алкоголь і тютюн: під прицілом наші діти : Чому в неповнолітніх з'являються шкідливі звички та як цьому запобігти? // Урядовий кур'єр. – 2012. – 11 квіт. – С. 1, 4.

150. Барішполь, С. В. Корисні пам'ятки : Рекомендації з попередження дитячого травматизму напередодні канікул / С. В. Барішполь // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 28. – С. 35-38. – (Видавнича група «Основа»).

151. Бех, І. Д. Валеологічна культура користування комп'ютером / І. Д. Бех // Позакласний час. – 2012. – № 1-2. – С. 84-95.

Комп'ютер і діти. Валеологічні аспекти впливу комп'ютерної техніки на здоров'я людини. Вплив роботи на комп'ютері на стан фізичного здоров'я. Заходи щодо профілактики шкідливого впливу комп'ютера на організм людини. Комплекс фізкультурхвилинки. Програма психологічної підтримки дитини.

152. Богданова, В. Я. Комп'ютер і наше здоров'я. Поради колегам / В. Я. Богданова // Основи здоров'я. – 2012. – № 1. – С. 4-9. – (Видавнича група «Основа»). - Див. також: «Фізичне виховання в школі (ВГ «Основа»). – 2012, № 4, Вкл, с. 11-16.

153. Гаєвська, Л. О. Методичні поради щодо проведення тижня основ здоров'я в школі / Л. О. Гаєвська // Основи здоров'я. – 2012. – № 10. – С. 3-1. – (Видавнича група «Основа»).

154. **Головніна, Н. В.** Музичний супровід на уроках фізичної культури / Н. В. Головніна // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 1. – С. 23-25. - (Видавнича група «Основа»).

155. **Гондюл, І. Л.** Школа сприяння здоров'ю - дорога в майбутнє : [здоров'язбереження у школі] / І. Л. Гондюл // Педагогічна майстерня. – 2012. – № 3. – С. 8-15. - (Видавнича група «Основа»).

156. **Желєзнова, Т. П.** Концепція діяльності опорного закладу по впровадженню превентивного проекту "Школа проти СНІДу" : [з досвіду роботи, програма семінару-тренінгу] / Т. П. Желєзнова // Разом проти СНІДУ. – 2012. – № 11-12. – С. 4-5. – Поч. Продовж. в № 13-14, с. 4.

157. **Журавльова, Л. А.** Учень-техніка-середовище. Несприятливі фактори оточення / Л. А. Журавльова // Основи здоров'я. - 2012. - № 6. - С. 2-7. - (Видавнича група «Основа»).

Несприятливі фактори соціуму, інформаційно-освітнього простору; Вплив мобільних телефонів та комп'ютерів; Внутрішнє середовище і гігієна приміщень.

158. **За хмарою тютюнового диму** : [сценарії заходів до Міжнародного дня відмови від куріння] // Позакласний час. – 2012. – № 19-20. – С. 69-76. – В змісті також: Цікаві досліди про шкідливість нікотину.

159. **Завойкіна, Н. В.** Ритмічна гімнастика у початковій школі / Н. В. Завойкіна // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 9. – С. 14-16. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Подоров А. В. Степ-аеробіка у школі (вправи).

160. **Ізмалкова, О. О.** Формування здоров'язбережувальної поведінки в дитини / О. О. Ізмалкова // Основи здоров'я. – 2012. – № 10. – С. 27-30. - (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Овчаренко С. Ю. Тренінг "Здоров'я - безцінний скарб". 8 клас.

161. **Коваль, Л.** Що провокує дитячий алкоголізм? : Чому з-поміж лимонадів, "енергетиків" та пива деякі підлітки обирають саме спиртне : [проблема дитячого алкоголізму та заходи профілактики] / Л. Коваль // Урядовий кур'єр. – 2012. – 27 січ. – С. 1, 5.

162. **Коломієць, О. В.** Здоров'язберігаючі технології в навчально-виховному процесі початкової школи : [досвід роботи] / О. В. Коломієць // Розкажіть онуку. – 2012. – № 3-4. – С. 5-16. – Продовж. теми див. в № 5-6, 2012, с. 3-13; № 7-8, 2012, с. 5-14 (конспекти уроків, конкурси).

163. **Кулик, Н.** Безпеки треба навчити : Профілактична робота в освітній сфері виявилася результативною : [профілактика ВІЛ/СНІДу] / Н. Кулик // Освіта України. – 2012. – 16 квіт. – С. 6.

164. **Матвієнко, О. В.** Здоров'я молодшого школяра - запорука успішного навчання : збори для батьків першокласників : [сценарій] / О. В. Матвієнко // Шкільному психологу. – 2012. – № 10. – С. 27-32. - (Видавнича група «Основа»).

165. **Миронюк, С.** Підліток і світ : сценарій спектаклю : [соціально-психологічний театр "Підліток і світ"] / С. Миронюк // Шкільний світ. – 2012. – № 3. – С. 13-19.

Мета - сприяти формуванню у підлітків активної життєвої позиції щодо здорового способу життя.

166. **Ночвінова, О. В.** Ростити дітей здоровими, щоб не оздоровлювати їх завтра : [фізкультхвилинки і вправи для очей та рук, дотикаовий масаж, ігри, програма "школи здоров'я"] / О. В. Ночвінова // Розкажіть онуку. – 2013. – № 1-2. – С. 8-18.

167. **Овчарук, О. В.** Здорове харчування як компонент споживчої культури : [матеріали до навчального курсу за вибором для учнів 3-4 кл. "Здоров'я дитини - здорове харчування"] / О. В. Овчарук // Економіка в школах України. – 2012. – № 2. – С. 4-6. - (Видавнича група «Основа»).

168. **Писанська, В.** Урок фізкультури чи фізичне безкультур'я? : [проблемні питання викладання фізкультури в школі] / В. Писанська // Голос України. – 2012. – 10 лют. – С. 14.

169. **Проект "Ми - за здоровий спосіб життя!"** : [сценарії масових заходів] // Позакласний час. – 2012. – № 17-18. – С. 19-24.

170. **Редька, Л. П.** Формування навичок культури поведінки та засад здорового способу життя : [з досвіду роботи] / Л. П. Редька // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 10. – С. 2-9. - (Видавнича група «Основа»).

171. **Рухливі ігри для учнів 1-го класу** (за матеріалами Програми 2011 року) // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 9. – Вкл. - (Видавнича група «Основа»).

172. **Свято фізкультури** : [сценарії спортивних свят] // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 10. – С. 22-27. - (Видавнича група «Основа»). - В змісті : Свята для учнів початкової школи : "Золота осінь", "Веселі старты" ; Свято для вчителів та учнів старших класів "Грайте з нами".

173. **Сеньків, О.** Чому не збуваються мрії? : [сценарій тренінгу] / О. Сеньків // Шкільний світ. – 2012. – № 4. – С. 7.

Мета: формування в учнів негативного ставлення до наркотиків.

174. **Скопенко, О. І.** Відповідальність батьків за збереження здоров'я дітей. Шкідливість алкоголю та куріння : матеріали до бесіди / О. І. Скопенко // Позакласний час. – 2012. – № 1-2. – С. 14-16.
175. **Смородько, В. А.** Сексуальність у нашому житті: [конспект заняття для підлітків] / В. А. Смородько // Позакласний час. – 2012. – № 15-16. – С. 23-24.
176. **Соколова, А.** Секс & Інтернет: як захистити підлітків / А. Соколова // Психологія. – 2012. – № 10. – С. 98-102. – іл.
177. **Солодовник, О.** Фізкультура - в розкладі - вчитель у розпачі : [які умови треба створити, щоб учні полюбили урок фізкультури?] / О. Солодовник // Освіта України. – 2012. – 30 січ. – С. 13.
178. **Солодовник, О.** Чого недисципліновані шведи можуть навчити українських фізкультурників... : [фізичне виховання в Швеції] / О. Солодовник // Освіта України. – 2012. – 14 трав. – С. 13.
179. **Сочинський, А. Я.** Програма секційної роботи із настільного тенісу / А. Я. Сочинський // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 9. – С. 29-35. - (Видавнича група «Основа»).
180. **Спорт, ідеальний для дітей!** : [тхеквондо] // Освіта України. – 2012. – 9 лип. – С. 1, 13.
181. **Степаніщев, С. В.** Урок гімнастики. 8 клас / С. В. Степаніщев // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 11. – С. 6-9. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Лига С. О. Урок атлетичної гімнастики. 11-й клас (юнаки).
182. **Суботіна, Т. В.** Виховуємо фізично, психічно та морально здорову дитину : [виховання здорового способу життя] / Т. В. Суботіна // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 1. – С. 26-32. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті: Профілактика порушень зору, опорно-рухової системи, гінекологічних і проктологічних захворювань; Засоби забезпечення розвитку особистості дитини.
183. **Україна. Кабінет Міністрів.** Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти : Постанова : [освітня галузь "Здоров'я та фізична культура " (затв. 23. 11. 2011 р.)] // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 3. – С. 23-28. - (Видавнича група «Основа»).
184. **Урок баскетболу** : 3, 5, 8 класи : [конспекти уроків] // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 3. – С. 6-13. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Кісіна Г. В. Спеціальні вправи в навчанні техніки баскетболу.
185. **Урок волейболу** : [розробки уроків для 5, 9, 11 кл.] // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 1. – С. 10-18. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Спеціальна фізична підготовка волейболістів.
186. **Урок футболу** : [конспекти уроків для 5, 6 та 8 кл.] // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 9. – С. 6-12. - (Видавнича група «Основа»).
187. **Фаткуллов, И. Г.** Самоодурманюванню - нет! : Молодежная встреча : [сценарій] / И. Г. Фаткуллов // Основи здоров'я. – 2012. – № 1. – С. 13-18. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Гра-подорож "Якщо бажаєш бути здоровим" (сценарій вих. заходу для учнів 1-4 кл.); Година відкритих думок "Ми - за здоровий спосіб життя" (сценарій позакл. заходу для 5-9 кл.).
188. **Шалар, О. Г.** Програма секційної роботи з шахів / О. Г. Шалар // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 11. – С. 25-31. - (Видавнича група «Основа»).
189. **Шанина, Н. О.** Увлечение пивом: безобидно или опасно / Н. О. Шанина // Шкільний бібліотекар. – 2012. – № 3. – С. 31. - (Видавнича група «Основа»).

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ. ШКІЛЬНИЙ ТУРИЗМ

190. **Асауленко, Р. С.** Наше завтра починається сьогодні : [досвід роботи рівненської дитячої екологічної організації "Джерело"] / Р. С. Асауленко // Екологічний вісник. – 2012. – № 3-4. – С. 26-27.
191. **Беспалько, М. Я.** Ніколи не завдамо шкоди ми пташці у рідному краю : дослідницько-пошуковий проект у 1-4-х класах / М. Я. Беспалько // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 32. – С. 16-21. - (Видавнича група «Основа»).
192. **Гаврилюк, О. О.** Формування екологічного мислення і свідомості учнів шляхом застосування інтерактивних форм і методів навчання / О. О. Гаврилюк // Біологія. – 2012. – № 7. – С. 7-11. - (Видавнича група «Основа»).
193. **Гадючко, Т. М.** Екологічна освіта та наука. Неформальна екологічна освіта через проектну діяльність : [з досвіду роботи гімназії] / Т. М. Гадючко // Екологічний вісник. – 2012. – № 3-4. – С. 14-15.
194. **Давидова, Г.** Навколишнє середовище і відходи : бесіди з учнями / Г. Давидова // Позакласний час. – 2012. – № 1-2. – С. 129-138.

195. **Давидова, Г. О.** Їх кличуть незвідані далі : [добірка різноманітних форм роботи з дітьми в рамках проведення Дня туризму] / Г. О. Давидова // Позакласний час. – 2012. – № 15-16. – С. 41-54.

196. **День туризму** : [методичні рекомендації щодо проведення в початковій школі, добірка матеріалів (розваги, вікторини, ігри)] // Розкажіть онуку. – 2012. – № 15-16. – С. 105-116.

197. **Жалковська, В.** Проведення туристського походу : методичні рекомендації / В. Жалковська // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2012. – № 24. – С. 7-11. – («Шкільний світ»).

198. **Клімат нашої планети** : [бесіди з учнями] // Позакласний час. – 2012. – № 7-8. – С. 115-128.

199. **Колпакова, О.** Екокраїна : програма літнього пришкольного табору з денним перебуванням / О. Колпакова // Шкільний світ. – 2012. – № 21-22. – С. 13-30.

200. **Кострюков, Е. О.** Свято юного туриста : для учнів середніх класів : [підготовка та проведення] / Е. О. Кострюков // Фізичне виховання в школі. – 2012. – № 4. – С. 23-26. - (Видавнича група «Основа»).

201. **Кочубей, О. В.** Екологічне мислення в дії : [досвід роботи шкільного екологічного клубу "Еко"] / О. В. Кочубей // Біологія. – 2012. – № 16-18. – С. 6-8. - (Видавнича група «Основа»).

202. **Літо - радісна пора** : [матеріали до проведення літніх прогулянок та екскурсій на природу для молодших школярів] // Розкажіть онуку. – 2012. – № 11. – С. 57-66.

203. **Лутаєнко, А. В.** Шумлять дерева мого краю : Екологічний проект : [для початкової школи] / А. В. Лутаєнко // Розкажіть онуку. – 2012. – № 9-10. – С. 6-16. – Поч. Продовж. в № 11-12, 2012, с. 18.

204. **Павленко, Л. В.** Екологічне виховання молоді / Л. В. Павленко // Біологія. – 2012. – № 27. – Вкл. - (Видавнича група «Основа»).

205. **Петрушенко, М.** "Центр пробудження талантів канікул не знає" : [інтерв'ю з дир. Нац. еколого-натуралістичного центру М-ва освіти і науки, молоді та спорту В. Вербицьким] / М. Петрушенко // Урядовий кур'єр. – 2012. – 29 лют. – С. 19.

206. **Порадник юного туриста** // Позакласний час. – 2012. – № 11. – С. 55-70. – В змісті також : Як надати першу допомогу потопаючому?

207. **Руденко, Т. Д.** Екологічна освіта та виховання: інформаційна діяльність бібліотек / Т. Д. Руденко // Шкільний бібліотекар. – 2012. – № 9. – С. 2-6. - (Видавнича група «Основа»).

208. **Савельєва, Г. Г.** Пішохідний туризм : [планування гурткової роботи] / Г. Г. Савельєва // Позакласний час. – 2012. – № 11. – С. 76-83 : іл.

209. **Ткаченко, Т. В.** Екологічна казка : [авторська казка до Тижня основ здоров'я] / Т. В. Ткаченко // Основи здоров'я. – 2012. – № 12. – С. 41-43. - (Видавнича група «Основа»).

210. **Україна. М-во освіти і науки, молоді та спорту.** Щодо проведення Дня туризму : метод. реком. щодо впровадження Дня туризму в загальноосвітніх, позашкільних і професійно-технічних навчальних закладах / М-во освіти і науки, молоді та спорту України // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2012. – № 20. – С. 4-7. – («Шкільний світ»).

211. **Харченко, Л. В.** З любов'ю до природи : Екологічне виховання учнів / Л. В. Харченко // Біологія. – 2012. – № 8. – С. 8-9. - (Видавнича група «Основа»).

212. **Яковенко, Н. А.** Екскурсія "Пристосування рослин до життя в екосистемі" : [розробки екскурсій для учнів] / Н. А. Яковенко // Біологія. – 2012. – № 7. – С. 21-29. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті - 2 екскурсії.

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА. КУЛЬТУРА ЧИТАННЯ

213. **Акеліна, Н. А.** Проектна діяльність як ефективний засіб залучення дітей до читання : [в умовах шкільної бібліотеки] / Н. А. Акеліна // Шкільний бібліотекар. – 2012. – № 8. – С. 9-14. - (Видавнича група «Основа»).

214. **Анотований список літератури для позакласного читання влітку** // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 9-10. – С. 63-72.

215. **Безручко, О. В.** Бібліотека, книга, комп'ютер, читання: орієнтації підлітків : за матеріалами соціологічного дослідження НБУ для дітей / О. В. Безручко // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 7-8. – С. 22-26.

Проблема трансформації читання в сучасних умовах під впливом нових інформаційних технологій. Нова модель дитячого читання (учні 5-9 кл.). Електронні бібліотеки.

216. **Горячева, О. М.** Тижень дитячої та юнацької книги : [історія Тижня та рекомендації щодо проведення в бібліотеці] / О. М. Горячева // Шкільний бібліотекар. – 2012. – № 2. – С. 9-12. – (Видавнича група «Основа»). – В змісті також: Пономарьова Л. М. Бібліоманія (виховний захід до Тижня книги).

217. **Грипич, С.** Книжкова культура як складова сучасної духовної культури / С. Грипич // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 1. – С. 44-47.

218. **Думанська, О.** Про виховання літературного смаку в дітей / О. Думанська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2012. – № 6. – С. 24-25. – (Видавнича група «Основа»).

219. **Жуковська, Л.** Інформаційна культура : [шкільна бібліотека як осередок формування інформаційної культури, досвід роботи] / Л. Жуковська // Шкільний світ. – 2012. – № 6. – С. 15-17.

220. **Информационная грамотность в школьной библиотеке: современные технологии и инновации XXI века : [материалы международного семинара]** // Школьная библиотека. – 2012. – № 4-5. – С. 11-21.

221. **Карпій, К.** Книгосвіт учня як засіб соціалізації : дослідницький проект / К. Карпій // Шкільний світ. – 2012. – № 5. – Спецвип.

Авторський доробок (досвід роботи шкільної бібліотеки), який включає в себе різноманітні форми роботи з книгою та формування культури читання школярів: дослідницький проект, урок спілкування, інтелектуальний турнір, сценарії та ін.

222. **Кашицька, В. А.** Досліджуємо галактику читання : [читацька компетентність учнів] / В. А. Кашицька // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 9-10. – С. 57-59.

223. **Кашкаров, А.** Творческая привычка и родительский пример - достаточно ли этого? : О мотивации малышей : [чтение детей] / А. Кашкаров // Библиотека. – 2012. – № 8. – С. 27-30.

224. **Красножон, В. М.** Формування інформаційної культури дітей в електронну еру : [досвід роботи дитячих бібліотек] / В. М. Красножон // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 3. – С. 35-37.

Інформаційна та медіа-культура.

225. **Купрікова, Г.** Виразне читання як метод виховання молоді : [з досвіду роботи] / Г. Купрікова // Освіта. – 2012. – 11-18 квіт. – С. 15.

226. **Куроп'ятний, І. В.** Читання як стратегічно важлива компетентність для сучасної молоді / І. В. Куроп'ятний // Педагогічна майстерня. – 2012. – № 4. – С. 13-16. – (Видавнича група «Основа»).

227. **Мостовая, Н. В.** Книга ищет своего читателя : [сценарий дня информации] / Н. В. Мостовая // Шкільний бібліотекар. – 2012. – № 8. – С. 18-24. – (Видавнича група «Основа»).

228. **Національна бібліотека України для дітей.** Методичні поради щодо знайомства школярів із творчістю сучасних українських дитячих письменників : [для учнів молодшої, середньої та старшої шкіл] / Нац. б-ка України для дітей // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 9-10. – С. 20-22. – В змісті також сценарії масових заходів за творчістю А Качана, Н. Хаткіної, С. Дзюби, В. Терена, Г. Малик, Є. Білоусова, М. Луківа, М. Слабошпицького.

229. **Недашковская, Т.** Инвестиции в интеллект - залог сохранения нации : Библиотеки и молодое поколение: по материалам исследований французских специалистов / Т. Недашковская // Библиополе. – 2012. – № 9. – С. 18-22.

230. **Присяжнюк, І.** "Література", або Чи є майбутнє в українській книзі? / І. Присяжнюк // Молодь України. – 2012. – 14 лют. – С. 5.

Результати анкетування української молоді щодо читання. Проблеми українського книговидання.

231. **Протасова, Г.** Академічний канон та шкільна програма: що нам пропонують читати : [укр. л-ра] / Г. Протасова // Літературна Україна. – 2012. – 23 лют. – С. 6.

Як формувався український літературний канон? Чому так повільно оновлюється шкільна програма з української літератури? Чого та в який спосіб може навчити молоду людину прочитаний твір?

232. **Ревякина, И. В.** "Папа, мама и я - читателей семья" : семинар-практикум : [содействие воспитанию любви к чтению у младших школьников и их родителей] / И. В. Ревякина // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 26. – С. 33-36. – (Видавнича група «Основа»).

233. **Симоненко, Г. В.** Сучасний читач : [проект] / Г. В. Симоненко // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 5. – С. 81-82. – В змісті також: Касьянова Л. М. Бібліогурманія (школярі у світі книжкової культури); Чічкан Т. М. Виховуємо любов до читання.

Мета проекту - формування культури читання школярів.

234. **Сусляк, Г. Й.** Книга та комп'ютер - наші друзі : [сценарій виховного заходу для початкової школи (книги та Інтернет)] / Г. Й. Сусляк // Розкажіть онуку. - 2012. - № 5-6. - С. 93-96.
235. **Христо, В.** Формування читацьких інтересів старшокласників на матеріалі сучасної української прози / В. Христо // Українська література в загальноосвітній школі. - 2012. - № 9. - С. 10-12.
236. **Череповська, Н.** На допомогу медіапедагогові / Н. Череповська // Соціальний педагог. - 2012. - № 4. - С. 43-48. - («Шкільний світ»).

ДИТИНА Й ІНТЕРНЕТ

237. **"Вікіпедія" як елемент культури інформаційного суспільства** // Шкільна бібліотека. - 2012. - № 1. - С. 59-64.
238. **Горчинська, О.** Телебачення більше не модне? : [причини відмови молодого покоління від телебачення, вплив Інтернету] / О. Горчинська // Молодь України. - 2012. - 13 лип. - С. 3.
239. **Інтернет у нашому житті** : матеріали до бесід з учнями // Позакласний час. - 2012. - № 21-22. - С. 115-126.
Історія; Можливості; Браузери; Електронна пошта; Wi-Fi; Соціальні мережі; Онлайн-ігри; Словник інтернет-термінів; Стихи і загадки об Інтернеті.
240. **Матушкіна, С. С.** Інтернет: за і проти : загальношкільні батьківські збори / С. С. Матушкіна // Класному керівнику. Усе для роботи (Видавнича група "Основа"). - 2011. - № 11. - С. 2-7.
Дитина і Інтернет. Комп'ютерна залежність.
241. **Покуса, І.** Віртуальна залежність : Бесіди з учнями та їхніми батьками / І. Покуса // Шкільний світ. - 2012. - № 32. - Спецвип.
242. **Правила мережного етикету** : [правила спілкування в Інтернеті] // Педагогічна майстерня. - 2012. - № 4. - С. 8-10. - (Видавнича група «Основа»).
243. **РШБА - GOOGL Россия**: совместные проекты по безопасному интернету : Школьная библиотека как пространство безопасного интернета // Школьная библиотека. - 2012. - № 4-5. - С. 25-104.
Безпека дітей в Інтернеті: технології та рекомендації на допомогу вчителям і батькам.
244. **Серік, О. В.** Безпечний Інтернет. 10-11 класи : [конспект уроку] / О. В. Серік // Інформатика в школі. - 2012. - № 12. - С. 11-15. - (Видавнича група «Основа»).
245. **Сусляк, Г. Й.** Книга та комп'ютер - наші друзі : [сценарій виховного заходу для початкової школи (книги та Інтернет)] / Г. Й. Сусляк // Розкажіть онуку. - 2012. - № 5-6. - С. 93-96.
246. **Як вберегти себе в Інтернеті?** : ["Майкрософт Україна" оприлюднила результати дослідження про комп'ютерну безпеку українців, зокрема дітей] // Освіта. - 2012. - 8-15 лют. - С. 5.

СОЦІАЛІЗАЦІЯ. САМОРЕАЛІЗАЦІЯ. ЛІДЕРСТВО

247. **Баришполь, С. В.** Виховуємо лідерів : [стилі лідерства. Ігри на розвиток лідерських якостей] / С. В. Баришполь // Початкове навчання та виховання. - 2012. - № 9. - С. 14-17. - (Видавнича група «Основа»).
248. **Бех, І. Д.** Самореалізація як духовно-практичний символ особистості : [на допомогу класному керівнику] / І. Д. Бех // Позакласний час. - 2012. - № 7-8. - С. 50-52. - В змісті також: Солова В. М. Удосконалюємо дитяче "Я" (практичні матеріали до виховних справ).
249. **Зубенко, С.** Проект "Школа лідерів" : [дитяче самоврядування] / С. Зубенко // Шкільний світ. - 2012. - № 8. - С. 15-18.
Мета проекту - виявлення та забезпечення розвитку лідерських навичок дітей середнього та старшого шкільного віку, підвищення громадянської свідомості, пошук нових форм, методів і моделей організації діяльності дітей-лідерів.
250. **Кулик, Н.** Інклюзивна освіта : поспішати треба повільно : [соціалізація] / Н. Кулик // Освіта України. - 2012. - 14 трав. - С. 10.
251. **Мешкова, С. С.** Утілення ідей педагогіки соціалізації у виховний процес групи продовженого дня : [конспекти виховних годин] / С. С. Мешкова // Вихователю ГПД. Усе для роботи. - 2012. - № 6. - С. 3-19. - (Видавнича група «Основа»).

252. **Пампушина, Н. В.** Розвиток соціальної компетентності школярів шляхом залучення їх до участі в громадському житті району / Н. В. Пампушина // Виховна робота в школі. – 2012. – № 1. – С. 49-51. - (Видавнича група «Основа»).

253. **Пеєва, Н.** Особливості соціалізації вихованців закладів інтернатного типу / Н. Пеєва // Соціальний педагог. – 2012. – № 4. – С. 11-14. – («Шкільний світ»).

254. **Пиняєва, Т. В.** Воспитательная система "Социализация современного выпускника" / Т. В. Пиняєва // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 1. – С. 11-14. - (Видавнича група «Основа»).

255. **Российские школьники: проблемы и риски интернет-социализации:** [материалы исследования, статистика] // Школьная библиотека. – 2012. – № 4-5. – С. 71-104. – В содерж. також: Подростки и их опыт столкновения с доброжелательностью и жестокостью на сайтах социальных сетей; Что переживают подростки и как себя ведут на сайтах социальных сетей; Как информируют подростков о безопасности в Интернете.

256. **Сигида, С. В.** Впевненість, творчість, самостійність : Мистецтво самореалізації та взаємодії молодших школярів / С. В. Сигида // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 35-36. – С. 46-63. – (Видавнича група «Основа»). - В змісті також: Методика проведення вправ.

Тема вправ: Світ мого Я; Як подолати своїх "драконів"?; Мистецтво бути друзями; Уміння радіти життю; Успіх створює успіх; Крила творчості.

СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ

257. **Бастило, Н.** Спілкування з батьками : заняття з елементами тренінгових вправ для підлітків / Н. Бастило // Соціальний педагог. – 2012. – № 4. – С. 31-34. – («Шкільний світ»).

258. **Біленкова, Л.** Практика родинного виховання українців Канади / Л. Біленкова // Педагогічна майстерня. – 2012. – № 10. – С. 32-34. – (Видавнича група «Основа»). - Див. також: "Класному керівнику. Усе для роботи ВГ "Основа"", 2012, № 10, с. 16-19.

259. **Божик, Л. М.** Виховання обдарованої дитини в сім'ї / Л. М. Божик // Обдарована дитина. – 2012. – № 1. – С. 58-59.

260. **Візнюк, С. Є.** Роль батьків у вихованні : лекція для батьків / С. Є. Візнюк // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 10. – С. 13-15. - (Видавнича група «Основа»).

261. **Гришковець, О.** Хто такі діти індиго : [конспект заняття для батьків] / О. Гришковець // Шкільний світ. – 2012. – № 19. – С. 5-8.

262. **Допоможіть першокласнику :** поради батькам // Шкільному психологу. – 2012. – № 8. – С. 36-39. - (Видавнича група «Основа»).

263. **Запорожець, О. О.** Формування бережливого ставлення до навчальної книги: просвітницька робота серед батьків / О. О. Запорожець // Шкільний бібліотекар. – 2012. – № 3. – С. 9-13. - (Видавнича група «Основа»).

264. **Звоновська, О. Л.** Психологічний супровід сімейного виховання : [розробки занять для батьків] / О. Л. Звоновська // Позакласний час. – 2012. – № 17-18. – С. 67-72.

265. **Леонова, Н. А.** Фольклорно-літературні композиції з родинного життя : [про родину, місце сім'ї в житті людини та її вихованні] / Н. А. Леонова // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2012. – № 19-21. – С. 49-58. - (Видавнича група «Основа»).

266. **Лихогляд, Л. О.** Інформаційні технології в школі та сім'ї / Л. О. Лихогляд // Інформатика в школі. – 2012. – № 9. – С. 2-4. - (Видавнича група «Основа»).

267. **Манько, Л. А.** Конфлікт поколінь : навчальний семінар : [для батьків] / Л. А. Манько // Позакласний час. – 2012. – № 15-16. – С. 125-127.

268. **Ніколенко, І. О.** Психологічні фактори внутрішньосімейного виховання / І. О. Ніколенко // Шкільному психологу. – 2012. – № 11. – С. 6-12. - (Видавнича група «Основа»).

269. **Онуфрієнко, Л. О.** Як сім'я впливає на становлення особистості дитини / Л. О. Онуфрієнко // Обдарована дитина. – 2012. – № 4. – С. 52-55.

270. **Рожкова, С. Б.** Сім'я та здоров'я : [сім'я та здоров'я дитини, робота школи з батьками] / С. Б. Рожкова // Класному керівнику. Усе для роботи. – 2012. – № 9. – С. 44-45. - (Видавнича група «Основа»).

271. **Скопенко, О. І.** "Мова дорослих - взірць для наслідування" : матеріали до занять батьківського всеобучу / О. І. Скопенко // Позакласний час. – 2012. – № 1-2. – С. 16-17. – В змісті також: "Діти і батьки": вечір спілкування (сценарій).

272. **Чомко, Н.** На сьомому небі: Дитячі забавки іноді закінчуються трагічно : [небезпечні для життя ігри] / Н. Чомко // Освіта України. – 2012. – 13 лют. – С. 14.

273. **Як спілкуватися з підлітками** : Підказки для батьків // Шкільному психологу. – 2012. – № 10. – С. 33-34. - (Видавнича група «Основа»).

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ

274. **Аббас, Н. О.** Багатолика Європа : Розробка загальношкільного проекту : [європейська інтеграція] / Н. О. Аббас // Географія. – 2012. – № 6. – С. 33-35. - (Видавнича група «Основа»).

275. **Данчук, Ю. В.** Заочна подорож Європою : година спілкування до Дня Європи в Україні : [сценарій заходу для початкової школи] / Ю. В. Данчук // Початкове навчання та виховання. – 2012. – № 8. – С. 22-25. - (Видавнича група «Основа»).

276. **Лазоренко, М. О.** Європейський калейдоскоп : [сценарій конкурсу, присвяченого європейським країнам] / М. О. Лазоренко // Позакласний час. – 2012. – № 5-6. – С. 105-106.

277. **Матросова, Т. О.** Україна і Євросоюз : ділова імітаційна гра : [сценарій] / Т. О. Матросова // Все для вчителя. – 2012. – № 3-4. – С. 29-31.

278. **Петух, Л. В.** Європа - наш обчий дом : [сценарій игры (Євросоюз)] / Л. В. Петух // Позакласний час. – 2012. – № 1-2. – С. 19-20.

279. **Трущ, Н.** До Дня Європи : [сценарій конкурсу] / Н. Трущ // Шкільний світ. – 2012. – № 15. – С. 8-9.

280. **Шкляр, Л.** Засідання шкільного євроклубу : [сценарій] / Л. Шкляр // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2012. – № 18-19. – С. 11-15. – («Шкільний світ»).